

**UCHWAŁA Nr XIII/69/2015
RADY GMINY JASTRZĘBIA
z dnia 11 grudnia 2015 roku**

w sprawie: **uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2016 rok**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 18 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2015 r. poz. 1515 z późn. zm.) oraz art.4¹ ust.2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2015 r. poz. 1286 z późn. zm.) Rada Gminy uchwała, co następuje:

&1.

Przyjmuje się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2016 rok stanowiący załącznik Nr 1 do niniejszej uchwały.

&2.

Wykonanie powierza się Wójtowi Gminy.

&3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY RADY
Tomalski
Józef Tomalski

Załącznik
do Uchwały Nr XIII/69/2015
Rady Gminy Jastrzębia
z dnia 11 grudnia 2015 roku

GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH NA 2016 ROK

WSTĘP

W ramach wykonywanych zadań Europejskie Biuro Regionalne WHO prowadzi monitoring zdrowia i przygotowuje raporty o zdrowiu niemal 900 milionów mieszkańców Europejskiego Regionu WHO.

Z raportu opublikowanego przez Światową Organizację Zdrowia (WHO) wynika, że konsumpcja napojów alkoholowych w Polsce wykazuje tendencję wzrostową (13,3 litra na osobę – średnia światowa wynosi 6,13 litra).

Spożycie alkoholu jest kolejnym czynnikiem warunkującym częstotliwość występowania problemów zdrowotnych i według szacunków WHO powoduje niemal 6,5% ogółu zgonów w Europie

Tymczasem alkohol, obok palenia tytoniu, nieodpowiedniej diety i braku aktywności fizycznej, jest jedną z przyczyn chorób układu krążenia, nowotworów, cukrzycy, czy chorób płuc, marskości wątroby lub zatruc. Ponadto często jest przyczyną wypadków drogowych, urazów i przemocy domowej. Alkohol to także koszty utraconej produktywności (absencja, bezrobocie i lata pracy utracone z powodu przedwczesnych zgonów).

Alkohol jest przyczyną szkód nie tylko dla pijącego. Rocznie w UE rodzi się 60 tys. dzieci z niedowagą, której przyczyną jest alkohol. Z danych wynika że 5,9 mln. dzieci żyje w rodzinach z problemem alkoholowym. Co roku w „alkoholowych” wypadkach drogowych ginie 10 tys. osób, które nie prowadziły pojazdu.

Stąd apele ekspertów do władz państw o podjęcie działań zmierzających do obniżenia spożycia alkoholu a co za tym idzie – szkodliwych skutków jego spożycia

PODSTAWA PRAWNA

Gmina Jastrzębia na mocy ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi ma obowiązek corocznego uchwalania programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, określającego obszary, w jakich podejmowane będą działania (Dz. U. z 2015 r. poz.1286 z późn. zm.)

1. Ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2015r., poz. 1286 z późn. zm.).

2. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015r. poz. 1390 z późn. zm.).
3. Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. z 2014r poz. 1118 z późn. zm.).
4. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2015r., poz.332 z późn.zm.).
5. Ustawa z dnia 8 marca o samorządzie gminnym 1990 r. (Dz. U. z 2015r poz. 1515 z późn. zm.) i inne właściwe.

PODSTAWY MERYTORYCZNE PROGRAMU:

1. Narodowy Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2011 – 2015.
2. Wojewódzki Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2011 – 2015.
3. Rekomendacje Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

Cele programu

Cel ogólny

Ograniczenie spożywania napojów alkoholowych oraz redukcja związanych z tym problemów społecznych i zdrowotnych na terenie Gminy Jastrzębia.

Cele szczegółowe:

- 1) większa wiedza i świadomość społeczna na temat rosnącego zagrożenia rozwojem alkoholizmu oraz możliwych skutków i sposobów zapobiegania;
- 2) szerszy dostęp do oferty pomocowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych;
- 3) kontrola rynku sprzedaży napojów alkoholowych mająca na celu wyeliminowanie nierzetelnych sprzedawców;
- 4) edukacja społeczna ukierunkowana na zagrożenia związane ze spożywaniem alkoholu;
- 5) ograniczenie zjawiska picia alkoholu przez dzieci i młodzież oraz ograniczenie szkód zdrowotno-społecznych wynikających z używania alkoholu ;
- 6) tworzenie dla dzieci i młodzieży alternatywnych form spędzania wolnego czasu;

- 7) eliminowanie czynników destabilizujących życie rodzinne;
- 8) partnerstwo w dążeniu do wypracowania skutecznych metod i rozwiązań w profilaktyce środowiskowej.

DIAGNOZA

Dane dotyczące zjawiska problemów alkoholowych w Jastrzębi, zanotowane w 2015 r.

Alkoholizm jest od lat największym nałogiem w Polsce, wynika to z tradycji kulturowej jak i panujących obyczajów. Obchody ważnych wydarzeń w życiu rodzinnym jak i społecznym często połączone są ze spożywaniem alkoholu. Niebezpieczeństwo pojawia się wtedy, gdy ludzie zaczynają pić w młodym wieku oraz zbyt dużo i zbyt często.

Z przeprowadzonych w 2015 roku przez GKRPA w Jastrzębi badań wśród rodziców dzieci gimnazjalnych wynika, iż problem alkoholu w Gminie jest znaczny.

Z analizy badań wynika, że 64% ankietowanych spożywa napoje alkoholowe kilka razy w roku, raz w tygodniu 5%, częściej niż raz w tygodniu 2%, nigdy nie pije alkoholu 29%.

Według ankietowanych 76% rodziców posiada dostateczną wiedzę na temat uzależnień, 19% nie wie nic na temat uzależnień, a 5% nie udzieliło odpowiedzi.

Niepokojące jest że, 51% ankietowanych zna osoby uzależnione od alkoholu w swoim otoczeniu. Natomiast 24% respondentów, widziało jak nieletni kupuje alkohol.

Na pytanie „ Jak Państwa zdaniem można zapobiegać uzależnieniom” 85% ankietowanych nie udzieliło odpowiedzi, 12% uważa że należy rozmawiać z dziećmi, uświadamiać o skutkach uzależnień, obserwować zachowanie dziecka, organizować spotkania z osobami uzależnionymi, zmniejszyć dostęp do alkoholu , organizować młodzieży czas wolny oraz realizować programy profilaktyczne.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Jastrzębi skierowała do Sądu Rejonowego 5 wniosków o wszczęcie postępowania w sprawie obowiązkowego poddania się leczeniu odwykowemu oraz przeprowadziła rozmowy interwencyjne i motywujące z 17 osobami nadużywającymi spożywanie alkoholu.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, objął pomocą 33 rodziny, w których występują problemy alkoholowe. Pomoc w formie pracy socjalnej zrealizowano z 65 rodzinami.

Asystent rodziny wspiera 8 rodzin w których występują problemy alkoholowe. Punkt Konsultacyjny udzielił porady 23 osobom.

Realizatorzy zadań zapisanych w programie:

- ✓ Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,

- ✓ Urząd Gminy w Jastrzębi,
- ✓ Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jastrzębi
- ✓ Zespół interdyscyplinarny do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- ✓ Komisariat Policji w Jedlińsku,
- ✓ Organizacje pozarządowe i instytucje kościelne,
- ✓ Placówki Oświatowe z terenu Gminy Jastrzębia,
- ✓ Placówki Ochrony Zdrowia,
- ✓ Gminne Szkoły Podstawowe i Gimnazjum,
- ✓ Punkt Konsultacyjny,
- ✓ Instytucje i osoby fizyczne, służące rozwiązywaniu problemów alkoholowych;

Prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gmin. W szczególności zadania te obejmują:

I. zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu poprzez;

- 1) działalność edukacyjna i informacyjna na temat możliwości korzystania z pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych od alkoholu,
- 2) wspieranie placówek leczenia uzależnienia od alkoholu m.in. poprzez dofinansowanie realizacji świadczeń zdrowotnych, programów psychoterapii uzależnienia od alkoholu, indywidualnej psychoterapii osób uzależnionych, programów redukcji szkód, programów terapii dla młodzieży uzależnionej i zagrożonej uzależnieniem oraz programów pomocy psychologicznej i psychoterapii dla osób doświadczających przemocy i osób stosujących przemoc domową,
- 3) opłacanie kosztów powołania biegłych (psycholog i psychiatra) orzekających w przedmiocie uzależnienia od alkoholu,
- 4) ponoszenie kosztów postępowania sądowego w sprawach o zobowiązanie do leczenia w placówkach odwykowych.
- 5) bezpośrednie informowanie społeczeństwa o możliwościach skorzystania z pomocy GKRPA w Jastrzębi - edukacja publiczna w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych – zakup i rozpowszechnienie ulotek i broszur dotyczących profilaktyki podczas udziału w imprezach, spotkaniach, festynach itp. organizowanych na terenie gminy.

II. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie:

1) podejmowanie czynności zmierzających do objęcia leczeniem odwykowym osób uzależnionych od alkoholu:

- przyjęcie zgłoszenia o przypadku wystąpienia nadużywania alkoholu,
- występowanie do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej o przeprowadzenie wywiadów środowiskowych na potrzeby Komisji,
- zaproszenie osoby na rozmowę wspierająco – motywującą,
- kierowanie na badania pozwalające ustalić stopień uzależnienia od alkoholu,
- kierowanie do Poradni Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia od Alkoholu,
- motywowanie do podjęcia leczenia stacjonarnego w zakładach lecznictwa odwykowego, - kierowanie wniosków do Sądu o zastosowanie obowiązku leczenia odwykowego, - uruchomienie procedury „Niebieskiej karty” w przypadku wystąpienia przemocy w rodzinie.

2) udzielanie pomocy psychospołecznej dorosłym członkom rodziny z problemem alkoholowym,

3) przeciwdziałanie zjawisku przemocy w rodzinie z problemem alkoholowym poprzez:

- pomoc ofiarom przemocy domowej oraz współdziałanie z odpowiednimi instytucjami mogącymi zapewnić pomoc prawną, psychologiczną oraz materialną,
- upowszechnianie wiedzy na temat Procedury „Niebieskiej karty”,
- finansowanie szkoleń i kursów służących podniesieniu kompetencji w zakresie wiedzy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- edukacja rodziców w zakresie umiejętności opiekuńczo- wychowawczych,

4) Integracja środowisk abstynenckich, osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin, organizowanie wyjazdów na spotkania i pielgrzymki trzeźwościowe np. do Kalwarii Zebrzydowskiej, Częstochowy, Lichenia itp.

5) podnoszenie kompetencji w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi poprzez organizację szkoleń.

6) Na terenie Gminy w 2016 r. kontynuować będzie swoją działalność Punkt Konsultacyjny, świadczący usługi dla osób dotkniętych problemem alkoholowym i przemocą w rodzinie.

Do zadań Punktu Konsultacyjnego należy w szczególności:

- a) motywowanie zarówno osób uzależnionych, jak i osób współuzależnionych do podjęcia psychoterapii w placówkach leczenia uzależnienia,
- b) kierowanie do leczenia specjalistycznego;

- c) motywowanie osób pijących ryzykownie i szkodliwie ale nieuzależnionych, do zmiany szkodliwego wzoru picia; udzielanie wsparcia osobom po zakończonym leczeniu odwykowym;
- d) organizowanie warunków pierwszego kontaktu dla osób uzależnionych od narkotyków, prowadzenie działań motywujących do podjęcia terapii,
- e) rozpoznanie zjawiska przemocy domowej, udzielanie stosownego wsparcia i informacji o możliwościach uzyskania pomocy i powstrzymania przemocy,
- f) inicjowanie interwencji w przypadku diagnozy przemocy domowej,
- g) udostępnianie materiałów edukacyjnych i informacyjnych;
- h) gromadzenie aktualnych informacji na temat dostępnych miejsc pomocy i kompetencji poszczególnych służb i instytucji z terenu gminy, które powinny być włączone w systemową pomoc rodziny,
- i) prowadzenie statystyki udzielanych porad i konsultacji.

III. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych poprzez:

1. profilaktyka i promocja zdrowego stylu życia poprzez udział w ogólnopolskich kampaniach, m.in. w kampanii „Zachowaj Trzeźwy Umysł”, „Postaw na rodzinę” itp.
2. wdrażanie i prowadzenie na terenie szkół kampanii i programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży.
3. wspieranie działań mających na celu umożliwienie dzieciom i młodzieży spędzania wolnego czasu poprzez udział w pozalekcyjnych zajęciach sportowych, organizowanych przez szkoły i kluby sportowe działających na terenie gminy w tym m.in. zakup odzieży i sprzętu sportowego, pucharów, nagród w konkursach i zawodach, dofinansowanie kosztów dojazdów i pobytu na zawodach sportowych.
4. popularyzacja wiedzy na temat szkodliwości spożywania napojów alkoholowych i wynikających z tego zagrożeń (organizowanie konkursów, rajdów profilaktycznych, pikników itp.
5. organizowanie szkoleń dla sprzedawców napojów alkoholowych i piwa w zakresie przepisów wynikających z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
6. organizowanie szkoleń dla członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
7. organizowanie dla rodziców spotkań, prelekcji i szkoleń ze specjalistami w dziedzinie profilaktyki, rozprowadzanie broszur, ulotek na temat choroby alkoholowej),

8. organizowanie warsztatów, seminariów, szkoleń dla nauczycieli z zakresu profilaktyki,
9. dofinansowanie dzieciom i młodzieży spektakli profilaktycznych, wyjazdów do kina, teatru na widowiska i filmy z zakresu profilaktyki uzależnień,
10. inspirowanie i wspieranie lokalnych inicjatyw bezalkoholowych np. festyny rodzinne, pikniki, itp. propagujących rodzinny styl życia,
11. zorganizowanie „Dnia dziecka „ dla dzieci z rodzin uzależnionych oraz dysfunkcyjnych.
12. dofinansowanie wypoczynku letniego i zimowego oraz „zielonej szkoły” i „białej szkoły” dla dzieci z rodzin, w których występuje problem alkoholowy lub ze środowisk zagrożonych i dysfunkcyjnych
13. organizacja lub dofinansowanie półkolonii profilaktycznych dla dzieci z rodzin dotkniętych problemem alkoholowym lub ze środowisk zagrożonych i dysfunkcyjnych prowadzonych w ramach wypoczynku wakacyjnego.
14. świadczenie pomocy (w ramach posiadanych środków) dla dzieci z rodzin uzależnionych (posiłki w szkole, zakup podręczników, podstawowej odzieży, obuwia itp.)
15. dofinansowanie zabawy choinkowej oraz paczek świątecznych dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych.
16. zakup publikacji, czasopism i materiałów profilaktycznych.

IV. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

- a. wspieranie sołeckich inicjatyw, programów i przedsięwzięć profilaktycznych promujących trzeźwy i bezpieczny sposób spędzania wolnego czasu mieszkańców wsi.
- b. dofinansowanie lokalnych spotkań, imprez okolicznościowych, religijnych, kultywujących tradycje narodowe, promujących życie rodzinne bez alkoholu.
- c. Współudział w konferencjach, seminariach , warsztatach z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi .
- d. wspieranie działalności organizacji pozarządowych, kościoła i innych osób, poprzez sfinansowanie zadań promujących trzeźwy styl życia.
- e. wspomaganie organizacji samopomocowych skupiających osoby uzależnione od alkoholu i ich rodziny przez dofinansowywanie działań o charakterze integracyjnym, podtrzymujących proces terapii osób uzależnionych i współuzależnionych, rozwijających ich aktywność oraz więzi rodzinne.

V. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 131 i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego;

- wnioskowanie do właściwych organów o cofanie zezwoleń na prowadzenie sprzedaży napojów alkoholowych i piwa przeznaczonych do spożycia na miejscu lub poza miejscem sprzedaży w przypadku naruszenia przepisów prawa,
- systematyczne kontrolowanie placówek sprzedaży napojów alkoholowych i piwa przeznaczonych do spożycia na miejscu jak i poza miejscem sprzedaży przy udziale policji w zakresie:
 - przestrzegania zakazu reklamy i promocji napojów alkoholowych,
 - sprzedaży i podawania alkoholu osobom nietrzeźwym lub nieletnim,
- opiniowanie wniosków dotyczących zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych i piwa pod względem zgodności limitu i lokalizacji punktu sprzedaży zgodnie z uchwałą Rady Gminy.

VI. Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

Monitorowanie sytuacji w Gminie Jastrzębia pod kątem utworzenia lub dofinansowania centrum integracji społecznej.

FINANSOWANIE PROGRAMU

Zasady finansowania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych realizowane będą ze środków pochodzących z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych

Kwota przeznaczona na realizację w/w zadania na rok 2016 to **60.000 zł.**

MONITORING I EWALUACJA

Wójt Gminy sprawuje na bieżąco nadzór nad realizacją Gminnego Programu Profilaktyki i Przeciwdziałania Alkoholizmowi podejmuje niezbędne działania do osiągnięcia wyznaczonych celów.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych systematycznie diagnozuje zjawisko uzależnień od alkoholu na terenie Jastrzębi. Sporządza sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Gminy Jastrzębia na rok 2016 i przedstawia go Wójtowi oraz Radzie Gminy do 31 marca roku następnego po roku, którego sprawozdanie dotyczy.

PRZEWODNICZĄCY RADY
Tomolski
 Józef Tomalski